

Λεϊλά Σλιμανί

Η γαλλομαροκινή συγγραφέας μιλάει στο «Βήμα» για το μυθιστόρημα «Γλυκό τραγούδι» που τιμήθηκε πέρυσι με το Βραβείο Γκονκούρ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟ

Το δεύτερο μυθιστόρημά της με τίτλο *Γλυκό τραγούδι* (Chanson douce) είχε ακραφάλοκοι φίλοι στις λίστες των ευκαλόκτων πολύ πριν αποσπάσει, το 2016, το περίφημο Βραβείο Γκονκούρ. Η Λεϊλά Σλιμανί αφηγείται την ιστορία μιας διτλής παιδοκτονίας μέσα από την ψυχολογία μιας νταντάς-δολοφόνου, της Λουίζ. Η τελευταία εισαχθεί στη ζωή ενός νεαρού ζευγαριού - της Μιράμ και του Πολ - και καθίσταται «απαραίτητη» με τρόπο τραγικό. Η ίδια η αρχή του βιβλίου σκάρει με την αριστεία της. Το ενδιαφέρον όμως κρατά αμειωτο αυτό που θα μπορούσαμε να αναποδοξοποιήσουμε *ανιστόρητο* σασπένς. Η γαλλομαροκινή συγγραφέας εξηγεί πολλά στη συνέντευξη που είχε με «Το Βήμα».

■ **Σας εξέπληξε, κυρία Σλιμανί, το γεγονός ότι φθάσατε τόσο γρήγορα στην υψηλότερη λογοτεχνική κορυφή της Γαλλίας;**

«Μα φυσικά! Πρέπει να σας πω ότι δεν το περίμενα καν... Αλλάσπε, δεν ήταν παρά το δεύτερο μυθιστόρημά μου, ήμουν μόλις 35 ετών και, επιπλέον, δεν ήμουν και τόσο σύγχυση ότι η θεματολογία του βιβλίου, η τόσο προσωπική και αρκούτως ιδιωματική, θα μπορούσε να βραβεύεται από την κριτική επιτροπή».

■ **Η θεματολογία όμως είναι και σκοτεινή... Πώς έγινε μυθιστορηματική επιλογή;**

«Σκεφτόμουν αυτό το θέμα για πάρα πολύ καιρό, προτού ακόμη γράψω το πρώτο μου μυθιστόρημα *Dans le jardin de l'agré* (Στον κήπο του δράκου). Όλα ξεκίνησαν όταν διάβασα για ένα άλλο παρόμοιο περιστατικό που έλαβε χώρα το 2012 στη Νέα Υόρκη. Μια νταντά, δοκιμιακή καταγωγή, είχε δολοφονήσει τα παιδιά ενός ζευγαριού νεαρών στελεχών στο Απερ Ιστ Σάιντ του Μανχάταν. Αυτό συνέβη την περίοδο που είχα προσλάβει μια νταντά για να κρατάει το δικό μου παιδί. Συνειδητοποιήσα σταδιακά ότι η σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα σε μια μητέρα και σε μια άλλη γυναίκα, στην οποία η πρώτη εμπιστεύεται το παιδί της, ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, αμφίσημη, εν τέλει μυθιστορηματική. Στη συνέχεια διάβασα πολύ, είδα πολλές κινηματογραφικές ταινίες, απορροφήθηκα από διαφορετικά πράγματα. Μου πήρε αρκετό χρόνο για να βρω τον τρόπο, πώς ακριβώς θα διαχειριζόμουν το συγκεκριμένο θέμα ώστε να συνθέσω και τον χαρακτήρα της Λουίζ».

■ **Ολοκληρώσατε το βιβλίο ενώ είχατε ήδη γίνει μητέρα ενός μικρού αγοριού. Αναρωπιέμαι, δεν δυσκολευτήκατε - λίγο παραπάνω - ως ποιήτρια να γράψετε για μια διπλή παιδοκτονία;**

«Όχι, καθόλου. Όταν γράφω, είναι σαν να είμαι κλεισμένη μέσα σε μια γυάλινη σφαιρα και συγχρόνως σαν να είμαι εκτός, έξω από τη δική μου ζωή. Θα σας έλεγα μάλιστα ότι, απεναντίας, χρησιμοποιούσα ακριβώς τους φόβους μου για να γράψω το συγκεκριμένο βιβλίο.

Η συγγραφέας Λεϊλά Σλιμανί

Φαντάσθηκα τον χειρότερο εφιάλτη μιας μάνας

Η συγγραφέας αφηγείται την ιστορία μιας διτλής παιδοκτονίας μέσα από την ψυχολογία μιας νταντάς-δολοφόνου

Προσπάθησα, για να είμαι ειλικρινής, να φανταστώ τον χειρότερο δυνατό, τον εδρεχθέστερο, εφιάλτη που θα μπορούσε να βιώσει μια μάνα».

■ **Οι πρώτες σελίδες είναι φρηνιαστικά αβάσταχτες, θα έλεγε κανείς «επιθετικές» προς τον αναγνώστη. Εικάζω όμως ότι το σκεφτήκατε αρκετά, εννοώ το πώς θα έπρεπε να αρχίζει ένα τέτοιο βιβλίο. Κάνω λάθος;**

«Αρχίζοντας έτσι το βιβλίο μου, ήθελα ομολογούμενος να συνταράξω το μυαλό του αναγνώστη, να τον αχαιστρώσω κατά κάποιον τρόπο. Αυτός που αρχίζει να διαβάζει αντιλαμβάνεται αμέσως ότι θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός καθ' όλη τη διάρκεια της ανάγνωσης του κεμένου, ότι θα πρέπει να προσέξει λεπτομέρειες στις οποίες συνήθως δεν αποδίδουμε μεγάλη σημασία, ότι θα πρέπει να ερευνηθεί ο ίδιος, να αναζητήσει τις βαθύτερες ρίζες του δράματος. Επιπροσθέτως, μια τέτοια επιλογή από πλευράς μου επιτρέπει να παραμερσιάζω αμέσως η ιδέα μιας αποτρόπαιης αγνώστης γύρω από τον θάνατο των παιδιών.

Θα μου φανόταν απίστεια να τελείκω το βιβλίο με τον θάνατό τους και, σε τελική ανάλυση, αν το είχα κάνει, θα είχα αποσπάσει την προσοχή του αναγνώστη από την ουσία, θα την είχα εκτρέψει ολοκληρωτικά στη προσοχή του σε λανθασμένη κατεύθυνση».

■ **Πολλοί χαρακτήρισαν το βιβλίο σας «θρίλλερ» ή, εν πάση περιπτώσει, του απέδωσαν αυτό το χαρακτηριστικό. Διαφωνείτε;**
«Κατά τη γνώμη μου δεν πρόκειται για θρίλλερ με την κλασική έννοια του όρου. Επειδή, στην πραγματικότητα, δεν πρόκειται για μια απάντηση στο ερώτημα "θα σκοτώσει τα παιδιά;" αλλά κυρίως "πώς φτάσαμε ως εκεί". Θα το περιγράψω ως ένα βιβλίο αγνώστης που επικεντρώνεται στην ψυχολογία των χαρακτήρων, στην εσώτερη και μύρα ζωή τους».

■ **Πράγματι, το θεμελιώδες ερώτημα είναι γιατί η Λουίζ εγκλημάται. Αρκεί η ιδιότητα μοναδιά της για να την ωθήσει να κάνει κάτι τέτοιο; Αν είναι έτσι, τότε πρέπει να καταλάβουμε πώς έφτασε σε μια τέτοια μοναδιά. Μιλάμε για μια ατομική προδιάθεση ή για μια απόγνωση κοινωνικής προέλευσης;**

«Κοιτάτε, έχω την αίσθηση ότι είναι όλα αυτά μαζί. Η Λουίζ, λόγω της κοινωνικής της θέσης αλλά και του χαρακτήρα της, καταλήγει να είναι μια γυναίκα ολόκληρα μόνη. Και είναι επίσης κάποιος που δυσκολεύεται να μιλήσει για όλα αυτά, να εκφράσει αυτά που αισθάνεται, γεγονός που καθιστά τη μοναδιά της ακόμη πιο φοβερή. Δεν είναι σχήμα λόγου, είναι σχεδόν κλεισμένη στον εαυτό της».

■ **Μια άλλη διάσταση που θίγει το βιβλίο είναι το πόσο αγχωτικός έχει γίνει ο τρόπος που ζούμε σήμερα. Ουσιαστικά έχει ξεφύγει τόσο πολύ το πράγμα που ένας άντρας και μια γυναίκα δεινοπαθούν να μεγαλώσουν ένα παιδί...**

«Ναι, ουσιαστικά προσπάθησα να περιγράψω τη ζωή των νεαρών ζευγαριών στις μεγαλουπόλεις. Είναι μια ζωή στην οποία είμαστε συνεχώς απαιθισμένοι, κατάκοποι, προσπαθούμε να κάνουμε χίλια πράγματα ταυτόχρονα και νιώθουμε ότι δεν θα τα καταφέρουμε ποτέ. Και φυσικά, αυτό το άγχος, αυτός ο αγώνας ενάντια στον χρόνο, συμμετέχει στο θρίλλερ για το οποίο σκεπτιέμαι».

■ **Το ζευγάρι, σε κάποια φάση, κάνει διακοπές στη Σίφω και παίρνει μαζί του την νταντά. Εκεί περιγράφετε ωραία την ατμόσφαιρα των ελληνικών νησιών το καλοκαίρι, αυτή την «μορφιά για όλες τις καρδιές»...**

«Ασφαλώς! Η Ελλάδα είναι μια χώρα που λατρεύω και επισκέπτομαι συχνά με την οικογένειά μου. Πιστεύω ότι είναι, σί' αλήθεια, μια από τις ωραιότερες χώρες του κόσμου, για την ομορφιά των τοπίων της, για τη θάλασσά της αλλά και για το παρελθόν της, για τη σημασία των μύθων της. Είναι μια χώρα που με σαγηνεύει».

■ **Γεννηθήκατε στο Μαρόκο, κυρία Σλιμανί, αλλά γράφετε στα γαλλικά. Πού ανήκατε ως συγγραφέας; σε μια χώρα ή σε μια γλώσσα;**
«Θα σας απαντήσω έτσι, επειδή έτσι αισθάνομαι: ανήκο σε όλα τα μέρη που με αποδέχονται και με αγαπούν».

ΛΕΪΛΑ ΣΛΙΜΑΝΙ
Γλυκό τραγούδι
Μετάφραση
Τίτικα
Δημητρούλια,
Εκδόσεις
Ψυχογιός 2017,
σέλι 296, τιμή
15,50 ευρώ